

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrtletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—.
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Največja ovira razorožitve.

Nemčija je v velikih gospodarskih in finančnih težavah. Trgovinska bilanca je od novega leta pasivna. Izvoz pada vedno bolj, uvoz zlasti surovin raste. Posledica je, da je v Nemčiji vedno večje pomanjkanje deviz, s katerimi bi se plačal uvoz in tudi nemški dolgovi v inozemstvu. Kritje za nemško marko izginja kot sneg pod vplivom pomladanskega solnca. V mesecu marcu je to kritje jadrno padalo ter znaša v aprilu nekaj nad 6%. Tako je marka stvarno razvrednotena, njen visoki kurs se vzdržuje samo umetno. Spričo tega je predsednik nemške državne banke dr. Schacht glede na zunanje dolgove Nemčije izjavil: »V sedanjih razmerah se mi zdi odložitev plačevanja teh dolgov neizogibna.«

Nemčija je torej na koncu svojih finančnih moči. Kljub temu se oborožuje v rastoči meri od meseca do meseca. Po uradnih izkazih so znašali izdatki za pomorsko oboroževanje leta 1933 198 milijonov mark, za leto 1934 pa je predvidenih 233 milijonov, zvišanje znaša 45 milijonov. Za vojsko je Nemčija izdala leta 1933. leta 472 milijonov mark, leta 1934 pa namerava izdati 647 milijonov; zvišanje znaša 175 milijonov. Za letalstvo je bilo lani namenjenih 78, za sedanje proračunsko leto pa 210 milijonov, zvišanje znaša 132 milijonov.

Nemčija je torej tekom časa svoje izdatke za oboroževanje potrojila. Proračunsko povišanje nemških kreditov v oboroževalne svrhe znaša nad 350 milijonov mark. Poleg tega je v proračunu določenih še posebej 250 milijonov mark za hitlerjevske napadalne oddelke. Tako znaša dejansko povišanje nemškega vojnega proračuna preko pol milijarde mark, kar predstavlja trikratno prekoračenje dosedanjih vojnih kreditov Nemčije. Nemška država izda za svojo oboroženo silo dejansko nič manj, marveč vprav toliko ko — Francija. Odločilni nemški činitelji so vprav te dni izjavili, da Nemčija ne more plačati zunanjih dolgov. Na drugi strani pa izda dvakrat več za dobavo surovin za svojo oboroževalno industrijo.

Vsa ta značilna dejstva, ki pomenjajo kršitev versajske mirovne pogodbe, je angleška vlada navedla v posebni spomenici, ki jo je 9. aprila izročila nemški vladi v Berlinu. Ta spomenica je vzbudila veliko pozornost v političnem svetu, zlasti še v Ženevi, kjer se je naslednji dan sestalo pred-

sedstvo razorožitvene konference. S tem je kakor s prstom pokazano na glavnega krivca, ki ovira povoljno rešitev razorožitvenega vprašanja. S tem se je tudi tista mora, ki je ležala nad razorožitveno konferenco ter onemogočala vsak njen uspeh, vsaj nekoliko zmanjšala in olajšala.

Nemčija mora ustaviti vsako nadaljnje oboroževanje ter se mora kakor vse druge države podrediti mednarodni javni kontroli svoje oborožene sile, pri čemer se morajo javnemu nadzorstvu podvreči tudi vse zasebne, napačnim in vojnimi svrham namenjene organizacije. Dokler ne bo to načelo obveljalo ter se tudi dejansko izvrševalo, ne morejo druge države začeti niti z delno razorožitvijo. Do zob oborožena Nemčija je največja ogroževalka miru: tako je bilo leta 1914, tako in še bolj to velja po svetovni vojni. Oborožena Nemčija ogrožuje var-

nost Francije, Poljske, Čehoslovaške, Rusije in tudi drugih držav, med njimi tudi Italije.

Italijanski fašizem sicer nekoliko podpira politiko Nemčije v vprašanju razorožitve, kakor da bi se za svojo državo ničesar ne bal od Nemčije. V resnici pa se ne čuti nič manj ogroženega kot Francija, kar dokazuje rastoče oboroževanje Italije in njeno stališče v vprašanju varnostnih jamstev, v katerem je popolnoma na strani Francije. Zastopnik Francije na spomladnem zasedanju predsedstva razorožitvene konference v Ženevi je poudaril, da je to vprašanje glavno vprašanje, čigar rešitev zahteva protislovje med nemškim oboroževanjem in težnjami razorožitvene konference. Poljski zastopnik je sicer zagovarjal bistveno zmanjšanje oboroženosti, hkrati pa je tudi poudaril, kako je to težavno radi Nemčije. Spričo takih izjav se je zastopnik Švice g. Motta zahvalil angleški vladi za njen nastop proti nemškimi oboroževalnim zahtevam.

V NAŠI DRŽAVI.

V svrhu varčevanja je sklenil ministrski svet ukrepe glede štedenja z državnimi izdatki. Na podlagi razprav ministrskega sveta je izdal finančni minister uredbe o znižanju draginjskih doklad omoženim uradnicam ter samskih uradnikov in uradnic, ki živijo pri starših. Uredbe stopijo v veljavo 1.

»Ogenj.« Tako se imenuje društvo za sežiganje mrličev. Obstoja tudi v naši državi. Njegovi člani so takšni ljudje, ki bi po smrti radi goreli. Tudi v Mariboru je nekaj oseb take vrste. Doslej se še ni izpolnila njihova najsrčnejša želja po krematoriju (sežigališču) v naši državi. Kdor je hotel biti deležen sreče posmrtnih plamenov, se je v to svrhu moral dati po smrti prepeljati v inozemstvo. V Avstriji so mu kot »og-njenemu« pobratimu dali privilegij, da

Klobuke za birmance in botre kupite najcenejše pri klobučarju Franc Berniku v Mariboru, Trg Svobode, med gradom in frančiškansko cerkvijo. 407

maja. Poslancem in senatorjem se bodo znižale dnevnice za 1500 Din mesečno. Z omenjenimi znižanji bo država prištedila 150 milijonov Din, katere bo uporabila za namestitev novih moči v vseh panogah državne uprave. Predvsem bo gledalo prosvetno ministrstvo na to, da izpopolni nezasedena učiteljska mesta.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Avstrijski narodni svet ali parlament se bo sestal k zasedanju dne 27. aprila, da bo sprejel pooblastilni zakon, s katerim bi vlada uveljavila novo ustavo.

se je mogel dati sežgati za isto ceno, kakor avstrijski člani »Ognja«. Zlom avstrijske socialne demokracije je tudi pogasil plamene avstrijskih krematorijev. Društvo »Ogenj« na Dunaju je oblastveno razpuščeno ter se nahaja v likvidaciji. Oblastvena raziskava je marsikatero značilno zanimivost spravila na dan. Članov, ki so sami socialisti, svobodomisleci in frasoni, je bilo v dunajskem »Ognju« 167.000. Zlasti je bilo med njimi mnogo delavcev, ki so jih socialistični voditelji z agitacijo in ustrahovanjem spravili v organizacijo, katere člani so iz katoliške cerkve izključeni. Socialistični voditelji so to organizacijo izrabljali kot sredstvo, ki naj pred svetom izraža njihovo protiverno in proticerkveno mogočnost in nadutost. Izrabljali pa so jo tudi finančno. Poročilo socialno-